

Tenon kiinteistönomistajat ry

Maa- ja metsätalousministeriö

osoite kirjaamo@gov.fi

Lausuntopyyntö: 18.4.2023, VN/11791/2023, VN/11791/2023-MMM-1

Aihe: Luonnos maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvista kalastusluvista vuonna 2023

Määräaika: 15.5.2023

Tenon kiinteistönomistajat ry:n lausunto

Matkailijoiden venekalastuslupien jättäminen pois myytävistä luvista ja niiden hinnan määrittelemättä jättäminen on kyseenalaista, koska toimi leikkaa matkailuyritysten tuloja veneiden ja moottoreiden vuokrauksen estyttyä.

Rajoituksesta huolimatta tulee ministeriön huolehtia alueen ulkopuolella asuvien Tenojoen kalastusoikeudellisten kiinteistönomistajien venekalastuksesta.

Matkailukalastajien venekalastuslupien jättäminen pois Tenojoen kalastussopimuksen määrittelemistä lupatyypeistä saattaa näennäisesti noudattaa sopimuksen artiklan 6. määräyksiä siitä, että jokin kalastuslupatyyppi (lupamäärä tai kalastustapa) voitaisiin kalakantojen suojelun perusteella jättää toteuttamatta. Artikla 6. ensimmäinen momentti: ”1. Hallitukset tai niiden määräämät viranomaiset voivat tämän sopimuksen 1 artiklassa mainitun tavoitteen saavuttamiseksi ja kummankin osapuolen **kansallisen lainsäädännön puitteissa** sopia kalastussäännöstä poikkeavista määräyksistä, jos se on välttämätöntä kalakantojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi, heikentyneiden tai heikentymisvaarassa olevien kalakantojen suojelemiseksi tai elvyttämiseksi taikka jos kalakantojen tila sen sallii”.

Paikkakunnalla asuvat, kiinteistönsä kautta Tenojoen osakaskuntien vesialueella kalastusoikeutta omistavat, saavat käyttää rekisteröimäänsä venettä kalastuksessa ja jopa kyseistä kalastusoikeutta omistamattomat paikalliset henkilötkin saavat käyttää rekisteröimäänsä venettä kalastukseen kalastuskaudella 2023.

Erityislupakiintiön venekalastusluvilla ei ole vaikutusta uhanalaisen lohikannan suojeluun, kun millään osapuolella ei ole oikeutta kalastaa lohta eikä ottaa lohta saaliiksi, vaikka sellainen pyyntivälineeseen tulisi.

Minkään muun kalalajin kantojen ei ole ilmoitettu olevan millään lailla uhanalaisia – ainoastaan lohen.

Ei ole osoitettavissa, että erityislupakiintiön venekalastusluvut hähtaisivat millään lailla kenenkään kulttuurin mukaista tai muutakaan kalastusta.

Emeritusprofessori Kaarlo Tuori on todennut lausunnossaan (Liite 1.): ”Erityislupakiintiötä on tarkasteltava osana Suomelle kuuluvaa matkailijalupakiintiötä vain Suomen ja Norjan välisissä kansainvälisoikeudellisissa suhteissa. Suomen kansallisen oikeusjärjestyksen kannalta tarkoituksena on ollut perustaa ulkopaikkakuntalaisille kiinteistönomistajille matkailukalastajia turvatumpi asema, joka ottaa huomioon heidän kalastusoikeutensa nauttiman omaisuudensuojan, eikä rinnastaa erityislupia matkailulupiin. Perustuslaissa vahvistettu yhdenvertaisuusperiaate edellyttää, että ulkopaikkakuntalaisten kiinteistöomistajien kalastusoikeuden laajuutta koskevissa tulkintakysymyksissä valitaan matkailukalastajiin sovellettavien säännösten sijasta ratkaisu, joka lähentää näiden kalastusoikeuden haltijoiden asemaa paikkakuntalaisiin kalastusoikeuden haltijoihin. Näin tulkittavaa yhdenvertaisuusperiaatetta vahvistaa perustuslaissa niin ikään turvattu asuinpaikan valintaoikeus”.

SopS 42/2017 6. artiklan mukainen mahdollisuus kieltää tietyn pyydyksen tai pyyntitavan käyttö ei Suomen perustuslain yhdenvertaisen kohtelun (PL 6§) vaatimuksen perusteella ole mahdollista kohdistaa vain yhteen kalastajaryhmään. Mikäli peruste olisi olemassa, niin tietyn pyydyksen tai vastaavasti kalastustavan kieltäminen on kohdistettava kaikkiin osapuoliin. Tämä asetus muiden maa- ja metsätalousministeriön asetusten kanssa kohdistuu erittäin vakavasti kiinteän omaisuuden omistukseen perustuvaan kalastusoikeuteen (KKO 130:2003).

Tenojoen kalastussopimuksen perusteluissa (HE239/2016) on kerrottu, että sopimuksen tarkoituksena on tehdä ulkopaikkakuntalaisten kiinteistönomistajien kalastajaryhmän kalastusoikeus kohtuulliseksi. Kalastajaryhmälle on lailla säädetty kalastusveneen rekisteröintioikeus Tenojoella.

Asetuksella ei voi säätää sellaisesta asiasta, josta tulee Suomen perustuslain (PL 80§) mukaan säätää lailla. Toimitusministeriö ei edes voi käyttää poliittista harkintaa päätöksissään.

Tenojoen kalastussopimuksen määräysten ja kansallisen lainsäädännön vuoksi virheellinen tilanne on korjattava. Kaikilla kalastusoikeudellisten tilojen omistajilla on Tenojoen kalastussopimuksessa määritelty veneen rekisteröintioikeus kalastukseen. Veneen käyttäminen kalastukseen Tenojoessa on yhtäläinen oikeus. Jos veneen käytön katsotaan vaarantavan lohikannan, ei sitä voi sallia kenellekään.

Seinäjoella 10.5.2023

Veikko Rintamäki, puheenjohtaja

Tenon kiinteistönomistajat ry

veikko.rintamaki@tieto-ohjaus.fi

0400951566